

Förvaltnings- och finansieringsförslag för challengesgov.se

Bilaga 3 till Delrapport avseende regeringsuppdrag rörande öppna data, öppen och datadriven innovation samt AI

Dnr: 2019-139

Sammanfattning

DIGG har fått i uppdrag att lämna förslag till långsiktig förvaltning och finansiering för plattformen challengesgov.se. DIGG har valt att utreda förslaget med utgångspunkt i dess eventuella roll i ett framgångsrikt svenskt innovationssystem utifrån en utmaningsdriven ansats.

Sverige rankas som ett av världens mest innovativa länder, men för att möta de globala samhällsutmaningar vi står inför krävs ny kunskap och ökad innovationstakt i hela samhället. Samtliga mål i Agenda 2030 kräver innovation. Vår förmåga att möta utmaningarna är avgörande för vår framtid som konkurrenskraftig kunskapsnation, för vårt näringsliv och för vår välfärd.

Utmaningsdriven innovation är en form av öppen innovation som syftar till att behövsägare, utifrån definierade utmaningar, ställer ut innovationstävlingar för andra att lösa. Behövsägare kan potentiellt vara vilken aktör som helst, privat som offentlig. Innovationstävlingar kan initieras året om och genomföras digitalt. DIGG konstaterar att innovationsplattformar är en viktig komponent och en förutsättning för ett framgångsrikt innovationsarbete.

DIGG bedömer att nuvarande plattform för öppen och datadriven innovation, challengesgov.se, inte uppfyller de krav som ställs utifrån den roll som plattformen bör ha i ett framgångsrikt innovationssystem.

DIGG föreslår således att regeringen ger DIGG i uppdrag att realisera en ny innovationsplattform med fokus på ett systematiskt innovationsarbete, som är integrerat med Hack for Sweden. Vidare föreslår DIGG att den utmaningsdrivna plattformen på sikt bör omfatta alla typer av utmaningar inom offentlig förvaltning och inte avgränsat till sådana utmaningar som kan lösas med öppna data eller annan data.

I enlighet med DIGG:s instruktionsenliga uppgift att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen bör regeringen dessutom ge DIGG det långsiktiga ägarskapet av innovationsplattformen, samt uppdraget att etablera ny verksamhet för utmaningsdriven innovation.

För att finansiera de förslag som anges i rapporten bör regeringen ge DIGG 5 mnkr genom bidrag (regeringsuppdrag) samt en anslagsförstärkning om 0,5 mnkr för år 2021, 2,5 mnkr för år 2022 och 2,5 mnkr för år 2023.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Uppdraget	1
1.3	Tydliggörande avseende omfattning	1
1.4	Disposition	1
2	Challengesgov.se – bakgrund och nuläge	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Nuläge och dess verksamhet i pågående regeringsuppdrag	2
3	Ett utmaningsdrivet innovationssystem	3
3.1	Ett nav för systematisk innovation	3
3.2	Främja tillgång och användning av öppna data, samt öppen och datadriven innovation	3
3.3	Främja utmaningsdriven innovation och förvaltning av gemensam innovationsplattform	4
3.4	Koordinera och finansiera utlysningar och innovationstävlingar	4
3.5	En offentlig upphandling som främjar innovationer och alternativa lösningar ...	4
3.6	Matcha behov och utmaningar samt skala utvecklade produkter, tjänster och koncept på marknaden	5
4	En innovationsplattform för offentlig förvaltning	5
4.1	Alternativa lösningar	5
4.2	Förslag	6
4.2.1	Förslag avseende plattform	6
4.2.2	Förslag rörande ägarskap	6
4.2.3	Förslag avseende verksamhet	7
4.3	Kostnad och finansiering	7
4.3.1	Nuvarande kostnader	7
4.3.2	Uppskattad kostnad och finansiering	7

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Mycket talar för att vi de närmaste åren står inför stora samhällsutmaningar och förändringar, pandemin under 2020 är ett tydligt exempel. FN:s globala utvecklingsmål i Agenda 2030 beskriver tydligt vilka globala utmaningar vi tillsammans måste lösa för att skapa en hållbar framtid. Målen kan inte nås utan innovation då det idag inte finns färdiga lösningar på utmaningarna.

Offentlig förvaltning är en betydande del av samhället, samhällsekonomin och samhällets förnyelseförmåga. Offentlig förvaltning har dessutom en viktig uppgift i att skapa bra förutsättningar för innovation. I ekonomiska termer upphandlas tjänster till ett värde av cirka 700 mdkr vilket motsvarar ungefär hälften av BNP.¹ Offentligt finansierad forskning och utveckling uppgår till cirka 40 mdkr årligen.²

I syfte att ytterligare stärka arbetet på området gav regeringen den 2 maj 2019 DIGG i uppdrag att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data, bedriva öppen och datadriven innovation samt använda artificiell intelligens.¹

1.2 Uppdraget

Inom ramen för ovan nämnt uppdrag och i samband med delrapportering den 31 mars 2020 ska DIGG lämna förslag till långsiktig förvaltning av samt finansiering för challengesgov.se. Denna bilaga avser att utreda och lämna förslag till långsiktig förvaltning samt finansiering av plattformen challengesgov.se.

1.3 Tydliggörande avseende omfattning

DIGG avser att utreda förslag till långsiktig förvaltning och finansiering av challengesgov.se med utgångspunkt i dess eventuella roll i ett framgångsrikt svenskt innovationssystem utifrån en utmaningsdriven ansats.

1.4 Disposition

Kapitel 1 syftar till att beskriva bakgrund och uppdragets omfattning. Kapitel 2 beskriver bakgrunden och nuläget rörande den tekniska plattformen challengesgov.se, samt en kort beskrivning av den verksamhet som sker inom ramen för nuvarande regeringsuppdrag. Kapitel 3 beskriver aktörer och strukturer som utgör viktiga delar i etableringen av ett utmaningsdrivet innovationssystem. Kapitel 4 presenterar alternativa lösningar rörande en framtida innovationsplattform för offentlig förvaltning samt presenterar DIGG:s förslag på området. Kapitel avslutas med en beskrivning av de kostnader och behov av finansiering utifrån de förslag som presenterats.

---

¹ Statistik om offentlig upphandling 2019, Upphandlingsmyndigheten 2019:5 och Konkurrensverket 2019:3

² Statliga anslag till FoU 2017 är 37mdkr, SCB(2019)

2 Challengesgov.se – bakgrund och nuläge

2.1 Bakgrund

Tillväxtverket fick under 2017 ett särskilt uppdrag³ från Regeringen att främja öppen och datadriven innovation. Syftet med uppdraget var att öka vidareutnyttjandet av öppna data och handlingar från den offentliga förvaltningen genom att underlätta för offentliga aktörer att synliggöra aktuella samhällsutmaningar som kan lösas med öppen och datadriven innovation. Tanken var att staten skulle agera nav i ett ekosystem för öppen innovation där innovationskraften från näringsliv, ideella organisationer och forskningsinstitut skulle tas tillvara kontinuerligt för att synliggöra och lösa samhällsutmaningar. Därför beslutades att utveckla plattformen challengesgov.se där offentlig förvaltning kunde arbeta utmaningsdrivet och publicera sina utmaningar. Uppdraget genomfördes i samverkan med Riksarkivet, Vinnova och Upphandlingsmyndigheten, samt i samråd med Lantmäteriet och Riksantikvarieämbetet.

2.2 Nuläge och dess verksamhet i pågående regeringsuppdrag

Den nuvarande plattformen är en Minimum Viable Product (MVP)⁴ och saknar därför flera funktioner. Den utgörs förenklat av ett stöd för att skicka in lösningsförslag på manuellt publicerade utmaningar och behov. Det krävs manuell hantering för åtkomst till information från databasen, bland annat för sammanställning inför tävlingsjurys bedömning. Plattformen består av challengesgov.se som fungerar som en samlingsplats för att publicera aktuella samhällsutmaningar. Plattformen åskådliggör det offentligas behov i form av utmaningar och annonseras därefter som innovationstävlingar. Kortare innovationstävlingar i form av hackatons kan använda plattformen. Vid innovationstävlingar finns det ett enklare IT-stöd för att en jury ska kunna hantera och bedöma tävlingsbidragen.

En förutsättning för att lösa utmaningarna är att det finns intressenter som vill och kan göra det, det vill säga företag, start-ups och privatpersoner. För att nå dessa målgrupper används idag kanaler och kontakter från bland annat de som äger utmaningarna (behovsägare), DIGG, Tillväxtverket och deltagande partners.

Det finns en sändlista på plattformen över personer som antagit utmaningar eller som är intresserade av utmaningar som publiceras på challengesgov.se. Bland annat skickas det ut ett nyhetsbrev till dessa. Ett urval av resultaten från tävlingarna publiceras för att visa på exempel över hur öppna data kan användas i olika lösningar.

Den nuvarande verksamheten och finansieringen sker inom ramen för regeringsuppdraget⁵ där den här rapporten ingår.

---

³ Fi2016/01589/SFÖ (delvis), Fi2017/01431/DF (delvis), Fi2017/02164/DF

⁴ ”Minsta livskraftiga produkt” (Limetta) eller ”Minsta mätbara förhandstitten” (Crisp)

⁵ I2019/01416/DF samt I2019/01020/DF (delvis)

3 Ett utmaningsdrivet innovationssystem

För att lösa samhällsutmaningar krävs det fler innovationer och ett utökat samarbete mellan offentlig förvaltning och näringsliv. För att få ut så mycket som möjligt av innovation måste Sverige dessutom skapa förutsättningar i form av tydligare styrning, strukturer, processer och systemstöd. Utifrån en utmaningsdriven ansats, såsom [challenges.gov.se](https://www.challenges.gov.se) är uppbyggd idag, är det viktigt att det finns aktörer och strukturer för att bistå processens alla delar⁶.

3.1 Ett nav för systematisk innovation

Ett framgångsrikt innovationssystem förutsätter ett nav som främjar systematiskt innovationsarbetet där flera olika aktörer i innovationsekosystemet kan samverka. Värdet av att involvera det externa ekosystemet som partners, och inte bara som dataanvändare, är ett viktigt inslag för värdeskapande samarbeten och partnerskap mellan flera intressenter och mellan olika utmaningar⁷.

Hack for Sweden etablerades genom en myndighetssamverkan för att främja användande och experimenterande på offentliga data samt stödja intern kulturförflyttning inom offentlig verksamhet att öppna upp för öppen innovation. Den svenska regeringen har på senare år delfinansierat initiativet genom regeringsuppdrag och stöttat initiativet för att främja arbetet med öppna data och samverkan mellan den offentliga sektorn, den akademiska sektorn och näringslivet. Hack for Sweden arbetar idag för att alla ska kunna och vilja bidra till vår gemensamma välfärd och lösa våra samhällsutmaningar året runt.

3.2 Främja tillgång och användning av öppna data, samt öppen och datadriven innovation

Öppen innovation är ett samlingsnamn som handlar om att nyttja den kunskap och kompetens som finns utanför den egna organisationen för att utveckla verksamheten. Data är centralt för öppen innovation därför att det möjliggör ett ökat samskapande i digitala tjänster mellan offentlig sektor, medborgare och den privata sektorn.

En viktig grundkomponent i det datadrivna innovationssystemet är därför en effektiv tillgång till användbar och kvalitativ data. DIGG har till uppgift att samordna och stödja digitalisering av den offentliga förvaltningen och främja öppen och datadriven innovation med fokus på öppna data. DIGG ansvarar för utvecklingen av Sveriges dataportal, samt stödjer offentliga aktörer att tillgängliggöra data till dataportalen så den blir en naturlig plats för det offentliga datamängder.

---

⁶ Den utmaningsdrivna innovationsprocessen bygger på följande moment: generera idéer och skapa utmaningar, identifiera behovsägare till utmaningar, skapa incitament, erbjuda upphandlingsstöd, erbjuda acceleratorer, erbjuda testmiljöer, matchning mellan innovatörer och utmaningar samt nätverkande.

⁷ OECD (2019), Digital Government Review of Sweden: Towards a Data-driven Public Sector, OECD Digital Government Studies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/4daf932b-en>.

3.3 Främja utmaningsdriven innovation och förvaltning av gemensam innovationsplattform

Utmaningsdriven innovation är en form av öppen innovation som syftar till att behovsägare, utifrån definierade utmaningar, ställer ut innovationstävlingar för andra att lösa. Behovsägare kan potentiellt vara vilken aktör som helst, privat som offentlig. Innovationstävlingar kan initieras året om och genomföras digitalt.

I Sverige finns det ett antal offentliga aktörer som exempelvis Post- och Telestyrelsen och Energimyndigheten som anordnar tävlingar och utlysningar på olika sätt.

Innovationsplattformar är ett viktigt stöd och en förutsättning för ett framgångsrikt innovationsarbete. I flera av de länder som genomför innovationstävlingar, används en central plattform för att stödja hela innovationsprocessen för öppen innovation, genom både hantering av idéer, utlysningar samt upphandlingar. Idag finns ingen förvaltningsgemensam digital plattform som visar på alla utmaningar inom offentlig förvaltning.

3.4 Koordinera och finansiera utlysningar och innovationstävlingar

Innovationsarbete inom offentlig förvaltning kräver en aktör med bred och djup kompetens om innovation. En viktig del i att skapa rätt förutsättningar för att lyckas med sektorsövergripande utmaningar är riktade medel. Därför kräver ett innovationssystem en aktör som har ekonomiska muskler att finansiera initiativ med hög risk som i framtiden kan leda till värdefulla innovationer.

Vinnova är Sveriges innovationsmyndighet vars uppdrag är att stärka Sveriges innovationsförmåga och bidra till hållbar tillväxt. Vinnova ansvarar också för koordinering och finansiering av utlysningar och innovationstävlingar med inriktning på datadriven innovation där offentliga aktörer är en tydlig part i arbetet.

3.5 En offentlig upphandling som främjar innovationer och alternativa lösningar

Det finns stora möjligheter att använda offentlig upphandling som ett verktyg för att främja utveckling och innovation. Innovationsupphandling är ett strategiskt verktyg för att möta samhällsutmaningar och driva nya lösningar som stödjer och utvecklar den offentliga verksamheten. I rollen som aktiv beställare kan den offentliga sektorn bidra till att marknaden utvecklar lösningar på viktiga samhällsutmaningar.

När det gäller stöd vid innovationsupphandling är både Upphandlingsmyndigheten och SKL Kommentus aktörer som främjar användandet av upphandling för att driva innovation. Upphandlingsmyndigheten ger bland annat stöd till upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer för att öka kompetensen inom innovationsupphandling.

3.6 Matcha behov och utmaningar samt skala utvecklade produkter, tjänster och koncept på marknaden

I syfte att de idéer och lösningar som tas fram ska skapa samhällsvärde behöver behov och utmaningar matchas på ett effektivt sätt mellan olika aktörer. Därutöver behövs stöd för att skala utvecklade produkter, tjänster och koncept på marknaden.

Flera oberoende bedömningar av Sveriges innovationsförmåga Sverige borde få ut mer av det som investeras i forskning och utveckling⁸. Det handlar om hur behov i det offentliga matchas med lösningar inom det privata samt om hur produkter och tjänster når marknaden och hur entreprenörskapet kan ökas. Givet att det finns gemensamma behov bör det finnas stöd att ta lösningar till marknaden. Det finns också en potential med att exportera lösningar på globala samhällsutmaningar⁹.

Tillväxtverket spelar en viktig roll för att detta ska bedrivas på ett effektivt sätt då de bland annat ansvarar för att matcha behov och utmaningar inom det offentliga med näringslivet. Tillväxtverket stödjer de deltagare som avser lansera och skala utvecklade produkter, tjänster och koncept på marknaden.

4 En innovationsplattform för offentlig förvaltning

Utifrån de resonemang som förs ovan kring förutsättningar för etablerandet av ett framgångsrikt utmaningsdrivet innovationssystem, så finns ett tydligt behov av en väl fungerande plattform med ett automatiserat stöd för hela eller delar av processen från idégenerering till innovationsutveckling. Nuvarande plattform Challengesgov.se uppfyller inte de krav och behov som finns.

4.1 Alternativa lösningar

DIGG ser att det finns tre alternativa lösningar för att nå de behov och krav som finns.

1. Utveckla challengesgov.se vidare
2. Ersätta challengesgov.se genom att vidareutveckla Vinnovas plattform (Intressentportalen)
3. Ersätta challengesgov.se med en innovationsplattform på marknaden

Det första alternativet innebär att DIGG övertar plattformen från Tillväxtverket. Fördelarna med det första alternativet, en vidareutveckling av dagens plattform, bedömer DIGG som mycket små. DIGG blir inte beroende av en extern leverantör av tjänsten och kan utveckla lösningen efter behov. Då nuvarande lösning är en MVP som saknar flera viktiga funktioner finns däremot stora nackdelar med detta alternativ. En avsevärd mängd tid och kostnad skulle behöva tas i anspråk för att utveckla den funktionalitet som krävs. Detta avser inte enbart

---

⁸ Charles Edquist, En helhetlig innovationspolitik - varför, vad och hur? (2014) s.59

⁹ Challenge-Driven Innovation, Vinnova, VI 2017:06, s.10

leverantörens tid, men även internt på myndigheten som kravställare på framtida funktionalitet.

Det andra alternativet, att ersätta challengesgov.se med att vidareutveckla Intressentportalen, innebär att challengesgov.se avvecklas helt. Fördelarna med att utveckla Vinnovas plattform är att det inte skapas något beroende till en extern leverantör samt att utveckling kan ske efter behov. En annan fördel är att plattformen skulle få en tydlig koppling till det övriga innovationssystemet samt att den redan har en säker lösning för hantering av utlysningar. Nackdelar med att vidareutveckla Intressentportalen är detsamma som för alternativ 1 då Intressentportalen är en egenutvecklad produkt. Kostnaderna skulle dessutom riskera att bli ännu högre då utvecklingen behöver börja om från början.

Det tredje alternativet innebär också att nuvarande plattform avvecklas, men att den ersätts med en ny plattform under DIGG:s ägarskap. Fördelarna med att införa en innovationsplattform som finns på marknaden är att man kan få en beprövad produkt, med standardiserade lösningar för drift, support och förvaltning. Att konkurrensutsätta lösningen leder generellt sett ett lägre pris och myndigheten behöver inte använda tid och resurser för att införa och förvalta anpassningar. Det är också lättare att ta del av systemuppdateringar. Troligtvis är detta också den lösning som går snabbast att realisera. Nackdelar är om krav inom till exempel informationssäkerhet inte kan tillgodoses fullt ut, att standardiserade lösningar inte har lika stor möjlighet till individuell anpassning och det faktum att myndigheten gör sig beroende till en viss leverantör för en längre tid.

4.2 Förslag

4.2.1 Förslag avseende plattform

DIGG föreslår att regeringen ger DIGG i uppdrag att realisera en ny innovationsplattform med fokus på ett systematiskt innovationsarbete, som är integrerat med Hack for Sweden. Det finns synergier i och med att Hack for Sweden kan nyttja plattformen för att driva ekosystemet för innovation året runt. DIGG drar i detta arbete nytta av de lärdomar som genererats i arbetet med utvecklingen av challengesgov.se.

Detta får till följd att DIGG inte tar över ansvaret för den nuvarande tekniska plattformen, challengesgov.se, och att Tillväxtverket säger upp avtal om drift och förvaltning av challengesgov.se senast den 31 december 2020.

Vidare föreslår DIGG att den utmaningsdrivna plattformen på sikt bör omfatta alla typer av utmaningar inom offentlig förvaltning och inte avgränsat till sådana utmaningar som kan lösas med öppna data eller annan data.

4.2.2 Förslag rörande ägarskap

I enlighet med DIGG:s instruktionsenliga uppgift att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen bör regeringen ge DIGG det långsiktiga ägarskapet av innovationsplattformen.

4.2.3 Förslag avseende verksamhet

I nuvarande regeringsuppdrag ska DIGG genomföra pilotverksamhet på challengesgov.se. Då verksamheten enligt plan upphör vid regeringsuppdragets slut, föreslår DIGG att regeringen ger DIGG i uppdrag att etablera ny verksamhet för utmaningsdriven innovation. Det systematiska innovationsarbetet bör primärt införlivas i Hack for Sweden:s arbete, men ska också ligga till grund för DIGG:s främjandearbete. En framgångsfaktor är att Vinnova fortsätter att stödja med expertis inom innovation, tävlingsformer och utmaningsdriven innovation. Erfarenheter från det tidigare arbetet kopplat till challengesgov.se ska beaktas.

4.3 Kostnad och finansiering

4.3.1 Nuvarande kostnader

De löpande kostnaderna kopplade till drift och förvaltning av plattformen challengesgov.se är i nuläget cirka 50 tkr per år. Utöver drift och förvaltning finns kostnader kopplade till den verksamhet som bedrivs på challengesgov.se och då främst till det konsultstöd som ges till behovsägarna för att gå från behov till publicerad utmaning. Under 2019 uppgick konsultkostnaderna till cirka 1,5 mnkr för att understödja fem utmaningar. Då nuvarande kostnader är starkt kopplade till konsulter och volym är dagens verksamhet dyr att växla upp.

4.3.2 Uppskattad kostnad och finansiering

Den nya nationella innovationsplattformen ska utgöra en grund för en framgångsrik och innovativ hantering av samhällsutmaningar. För att åstadkomma det förutsätts en satsning på området.

Plattformens uppskattade kostnader inkluderar dels upphandling och införande av själva plattformen och dels den långsiktiga driften och förvaltningen. För upphandling och införande bedömer DIGG ett behov om 2 mnkr. För dess drift och förvaltning bedömer DIGG ett behov om 0,5 mnkr årligen.

För att initialt etablera en fungerande verksamhet knuten till plattformen krävs bland annat personella resurser samt uppsättning av metodik, strukturer och rutiner. Denna initiala etableringen bedömer DIGG kostar 3 mnkr. Den löpande verksamhet som sedan följer efter etableringen bedömer DIGG kostar 2 mnkr årligen.

DIGG bedömer att följande behov föreligger:

Kostnadsslag	2021	2022	2023
Plattform			
Upphandling och införande	2 000	0	0
Drift och förvaltning	500	500	500
Verksamhet			
Etablering (rekrytering, metodik, strukturer)	3 000	0	0
Löpande verksamhet			
- Strateg	0	1 000	1 000
- Kommunikation/administration	0	500	500
- Konsultstöd	0	500	500

Tabell 1: Kostnader avseende plattform och verksamhet inom området datadriven innovation (tkr)

Utgångspunkten för resonemanget rörande finansiering är att verksamhet av tillfällig karaktär finansieras genom bidrag (regeringsuppdrag) och att löpande verksamhet finansieras genom anslag. På så vis skapas en god långsiktig förmåga på området.

DIGG bedömer således att upphandling och införande av plattform samt etablering av verksamhet ska finansieras med bidrag (genom regeringsuppdrag). Det samlade behovet för detta bedöms till 5 mnkr.

Kostnader för drift och förvaltning av den införda plattformen samt för den löpande verksamhet som följer efter etableringsfasen bör finansieras via en anslagsförstärkning till DIGG. Det samlade behovet för detta bedöms till 0,5 mnkr för år 2021, 2,5 mnkr för år 2022 samt 2,5 mnkr för år 2023.